

רעים האהובים

הרב יהושע שפירא

ראש ישיבת 'רמת גן'

שאלה: מתחת לחופה אנו מברכים את בני הזוג בברכת "שמח תשמח רעים האהובים". אך מדוע לא נאחל להם שיהיו "רעים האהובים"?

תשובה: התפיסה המוסרית הראשונית היא שקשר נכון מחייב כל אחד מבני הזוג לצאת מגבולות האגו שלו ולהעמיד את טובת הזולת לנגד עיניו. כך היה אומר הרב דסלר זצ"ל לזוגות בעת חופתם: אם אתם רוצים לחיות חיים מאושרים, חשבו תמיד איך תוכלו לתת זולת. ברגע שכל אחד מכוון את עצמו לקבל מזולתו ומעייניו מופנים לטובתו האישית, מתחילה האהבה להתפורר והמריבות ועגמת הנפש נושאות ראשן.

אבל כשנעמיק יותר, נגלה שאי אפשר להסתפק רק בנתינה. מה יהיה, למשל, אם שני בני הזוג מגיעים הביתה בתום יום עבודה, וכל אחד מהם משתוקק אך ורק לתת? הלא זו עצמה תהיה סיבה טובה למריבה... ואם יתחכם צד אחד לומר שהוא מוכן לקבל, אך רק כדי לתת לבן הזוג את התענוג שבנתינה, הרי לעולם לא ידעו בני הזוג מה עליהם לעשות – אם לתת ואם לקבל על מנת לתת, וכן הלאה.

סתירה פנימית חבויה בדברי הרב דסלר. אם אנו מציעים לבני הזוג להיות מאושרים על ידי הנתינה לזולת, הרי אנו מניחים ביסוד הקשר הנרקם ביניהם את הדאגה לעצמם! הפתרון לתסבוכת שלפנינו, נעוץ בהבנה שהנתינה איננה יעד – אלא דרך. היעד הוא אחדות, כדרכו של הרמז הקדמון: אהבה בגימטריה אחד. רבותינו אומרים שכל עוד לא נישא האדם, הרי הוא פלגא דגופא – חצי גוף. הנישואין חושפים את היותן של שתי נשמות עצם אחד ממש. הדגש המושם על הנתינה, נועד רק על מנת לשרת את היעד הזה, לקלף את שכבות האגואיזם שנצברו במשך שנים של פירוד, ולגלות את גרעין האחדות הפנימית.

יתר על כן, תאוות נתינה מוגזמת מביאה למחיקה עצמית, וממילא פוגעת ביכולתו של האדם להתקשר באמת אל זולתו. פעמים רבות נגלה שדווקא היכולת לקבל מן הזולת דורשת מאתנו בשלות רבה יותר והבנה עמוקה יותר של מהות הקשר בינינו. נראה שמשום כך עיקר המעלה הוא דווקא "רעים האהובים", מכיון שמעלת הנתינה גלויה וידועה, אולם מעלת הקבלה קולעת אל מטרת הנישואין אף יותר ממנה, משום שהיא נושקת אל האחדות הפנימית שמנקודת מבטה אחת היא – אם נתנים בני הזוג זה לזה או מקבלים זה מזה.

את שאלתנו אפשר לשאול גם בסגנון אחר: כשאדם בא בברית הנישואין, האם זה בשבילו או בשביל בן זוגו? מתוך עינים אוהבות נרצה אולי לומר שודאי – זה בשביל בן

הזוג! אבל במחשבה שניה, מה היינו רוצים שבן זוגנו יאמר? שאת הברית עמנו כרת למעננו, או מכיון שהיה זה הדבר הטוב ביותר שיכול היה לחלום עליו עבור עצמו? התשובה ברורה: כל אחד מאתנו היה רוצה שבן הזוג ימצא בו את תכלית הטוב עבורו, שיקבל ממנו עד בלי די וללא בושה.

המשכיל על דבר ימצא שענין זה מתאים גם כלפי מעלה. בטעם בריאת העולם נאמרו בדברי רבותינו הסברים רבים, מהם נראים כעוסקים בטובתנו כגון – 'טבע הטוב להיטיב' ומהם כעוסקים ברצונו יתברך, כביכול, כדברי המדרש השגורים בפי בעל התניא – 'נתאוה הקב"ה לעשות לו דירה בתחתונים. אולם בודאי עלינו לומר שאין הטעמים הללו – שבהם 'נותנים' הצדדים זה לזה – סוף דבר, אלא רק 'דרך' אל היעד האמיתי: גילוי האחדות השלמה שבין הבורא לברואיו. הוא יתברך ברא את עולמו מפני שחפץ בנו ורצה להתענג עלינו, ואף אנו בוחרים בו בכל יום תמיד מפני שבעומק הלב – מעל לכל דיבור ומחשבה – יודעים אנו שבו אנו חפצים ואליו אנו שייכים. על כך וודאי ראוי להלל ולשבח, ואף לשאול ולבקש: 'שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם'.